

Proces testowy według ISTQB

Co oznacza skrót ISTQB i z czego składa się proces testowy?

ISTQB

ISTQB (ang. International Software Testing Qualification Board) jest instytucją wyznaczającą podstawowe **standardy w dziedzinie testowania** na skalę światową. Organizacja ta oferuje **ścieżkę certyfikacyjną**, która umożliwia zdobywanie certyfikatów potwierdzających uprawnienia dla testerów, analityków i test managerów. Jest uznawana na całym świecie w branży IT.

Proces testowy

Proces testowy

Nie ma jednego uniwersalnego procesu testowania oprogramowania, ale istnieją typowe czynności testowe, które należy zaplanować i wziąć pod uwagę, a bez stosowania których, nie zostaną zrealizowane ustalone dla testowania cele. Czynności te składają się na proces testowy.

Nie wszystkie etapy będą miały odzwierciedlenie w realnych projektach. Niektóre czynności mogą występować równocześnie, nachodzić na siebie, bądź zostać pominięte.

**MONITOROWANIE I NADZÓR
NAD TESTAMI**

PLANOWANIE TESTÓW

ANALIZA TESTÓW

PROJEKTOWANIE TESTÓW

IMPLEMENTACJA TESTÓW

WYKONANIE TESTÓW

UKOŃCZENIE TESTÓW

1. Planowanie testów

Planowanie testów obejmuje czynności, których zadaniem jest zdefiniowanie celów testowania oraz określenie podejścia do osiągnięcia celów testowania w granicach wyznaczonych przez kontekst (np. określenie odpowiednich technik testowania i zadań testowych oraz sformułowanie harmonogramu testów, który umożliwi dotrzymanie wyznaczonego terminu). Plany testów mogą być następnie korygowane na podstawie informacji zwrotnych z monitorowania i nadzoru.

Głównym dokumentem, w którym są przechowywane te informacje, jest plan testów. ten dokument jest aktualizowany przez cały cykl życia projektu. Ma do niego wgląd cały zespół projektowy.

Opracowując plan testów trzeba:

- określić zakres testów (wskazać, co będzie testowane),
- ustalić kryteria rozpoczęcia, zawieszenia i zakończenia testów (wskazać, co dokładnie musi się stać, żeby prace testowe przeszły do kolejnego etapu),
- określić cel testów (co chcemy osiągnąć poprzez testowanie),

-
- wskazać zasoby (skład zespołu projektowego, ale także sprzęt, który jest niezbędny do przeprowadzenia testów),
  - wskazać środowiska, na których będą przeprowadzone testy,
  - ustalić harmonogram (określić terminy, w których będą realizowane poszczególne prace testowe),
  - zdefiniować ryzyka (tzw. wąskie gardła, czyli obszary, etapy lub funkcjonalności, które mogą zagrozić terminowemu zakończeniu projektu),
  - wskazać sposób bądź narzędzie, za pomocą którego będą rejestrowane i komunikowane zgłaszane błędy.

2. Monitorowanie testów i nadzór nad testami

Monitorowanie testów polega na ciągłym porównywaniu rzeczywistego z zaplanowanym postępem testowania przy użyciu miar specjalnie w tym celu zdefiniowanych w planie testów. Nadzór nad testami polega na podejmowaniu działań, które są niezbędne do osiągnięcia celów wyznaczonych w planie testów (z uwzględnieniem jego ewentualnych aktualizacji). Elementem wspomagającym monitorowanie testów i nadzór nad nimi, jest ocena kryteriów wyjścia, które w przypadku niektórych cykli życia są również nazywane „definicją ukończenia”.

Ocena kryteriów wyjścia dla wykonania testów na określonym poziomie testów może obejmować:

- sprawdzenie rezultatów testów i dziennika testów pod kątem określonych kryteriów pokrycia;
- oszacowanie poziomu jakości modułu lub systemu na podstawie rezultatów testów i dziennika testów;
- ustalenie, czy są konieczne dalsze testy (np. w przypadku nieosiągnięcia przez dotychczas wykonane testy pierwotnie założonego poziomu pokrycia ryzyka produktowego, co wiąże się z koniecznością napisania i wykonania dodatkowych testów).

Wszyscy członkowie zespołu projektowego i sponsorzy (osoby budżetujące realizowanie projektu) są informowani o postępie w realizacji planu testów za pomocą raportów o postępie testów, które zawierają między innymi informacje o ewentualnych odchyleniach od planu oraz informacje pomagające uzasadnić podjęcie decyzji o wstrzymaniu testowania. W praktyce częstą formą raportowania stanu prac jest wykres liniowy wskazujący aktualny stan zrealizowanych testów i prognozę celu. Ważne, aby forma przekazywania raportu była zrozumiała dla wszystkich.

3. Analiza testów

Celem grupy czynności w analizie testów jest przeanalizowanie podstawy testów w celu zidentyfikowania testowalnych cech i zdefiniowania związanych z nimi warunków testowych. Czynności te są bardzo pracochłonne, a wyniki są kluczowe dla dalszych etapów procesu testowego.

Główne czynności wykonywane w ramach analizy testów to:

- dokonywanie analizy podstawy testów właściwej dla rozważanego poziomu testów, na przykład:

-
- a) specyfikacji wymagań, takich jak: wymagania biznesowe, wymagania funkcjonalne, wymagania systemowe, historyjki użytkownika, przypadki użycia lub podobne produkty pracy, które określają pożądane zachowanie modułu lub systemu;
  - b) informacji dotyczących projektu i implementacji, takich jak: diagramy lub dokumenty opisujące architekturę systemu lub oprogramowania, specyfikacje projektowe lub podobne produkty pracy, które określają strukturę modułu lub systemu;
  - c) implementacji samego modułu lub systemu, w tym kodu, metadanych, zapytań do bazy danych oraz interfejsów;

d) raportów z analizy ryzyka;

- dokonywanie oceny testowalności podstawy testów i elementów testowych, w celu zidentyfikowania często występujących typów defektów, które mogą powodować problemy z testowalnością, takich jak:

- a) niejednoznaczności;
- b) pominięcia;
- c) niespójności;
- d) nieścisłości;
- e) sprzeczności;
- f) nadmiarowości;

-
- identyfikowanie cech i zbiorów cech, które mają zostać przetestowane;
  - definiowanie warunków testowych w odniesieniu do poszczególnych cech oraz określenie ich priorytetów na podstawie analizy podstawy testów — z uwzględnieniem parametrów, innych czynników biznesowych i technicznych oraz poziomów ryzyka;
  - stworzenie możliwości dwukierunkowego śledzenia powiązań między elementami podstawy testów a związanymi z nimi warunkami testowymi.

Identyfikowanie defektów na etapie analizy testów jest istotną potencjalną korzyścią. Czynności wykonywane w ramach analizy testów pozwalają zweryfikować, czy wymagania są spójne, prawidłowo wyrażone i kompletne, a także sprawdzić, czy właściwie odzwierciedlają one potrzeby klienta, użytkowników i innych interesariuszy.

4. Projektowanie testów

Gdy znane są już wnioski z etapu analizy, można przystąpić do projektowania testów. Na tym etapie należy przekształcić warunki testowe na przypadki testowe (wysokiego lub niskiego poziomu) nazywane **testaliami**. Testalia powinny być przechowywane w narzędziu, które zapewnia wersjonowanie (historię edycji dokumentu) i śledzenie historii wykonywania.

Warunek testowy określa, co powinno zostać sprawdzone podczas testów, a co za tym idzie, także co powinno zostać pokryte przypadkami testowymi.

Przypadek testowy to instrukcja dla użytkownika, która mówi, jakie kroki należy wykonać i jakie są oczekiwane rezultaty wykonywanych kroków.

Główne czynności wykonywane w ramach projektowania testów to:

- projektowanie przypadków testowych i zbiorów przypadków testowych oraz określenie ich priorytetów;
- identyfikowanie danych testowych niezbędnych do obsługi warunków testowych i przypadków testowych;
- projektowanie środowiska testowego oraz zidentyfikowanie wszelkich niezbędnych narzędzi i elementów infrastruktury;
- tworzenie możliwości dwukierunkowego śledzenia powiązań między podstawą testów, warunkami testowymi, przypadkami testowymi i procedurami testowymi.

5. Implementacja testów

Na etapie implementacji (tj. wdrożenia, wprowadzenia) następuje sprawdzenie czy posiada się wszystko, co pozwoli na skuteczne przeprowadzenie testów. Należy określić , jakie parametry powinno mieć środowisko testowe (np. z jakimi systemami ma być polaczone, jaka ma być baza danych, jakie konta użytkowników powinny być utworzone), tworzyć skrypty automatyczne, uporządkować zestawy testów, wykonać priorytetyzację testów.

6. Wykonywanie testów

Zadania związane z projektowaniem i implementacją testów są często łączone. Etapy projektowania i implementacji testów mogą być realizowane i dokumentowane w ramach wykonywania testów — zwłaszcza w przypadku testowania opartego na doświadczeniu. Uruchamiane są zestawy testowe, zgodnie z harmonogramem wykonania testów.

Główne czynności przeprowadzane w ramach wykonywania testów to:

- wykonywanie testów ręcznie lub przy użyciu narzędzi do wykonywania testów;
- porównanie rzeczywistych wyników testów z oczekiwanymi;
- przeanalizowanie anomalii w celu ustalenia ich prawdopodobnych przyczyn (np. awarie mogą być wynikiem defektów w kodzie, ale mogą się pojawić również wyniki fałszywie pozytywne);
- raportowanie defektów oparte na obserwowanych awariach;
- zarejestrowanie wyniku wykonania testów (np. pozytywny, negatywny, zablokowany);
- powtórzenie czynności testowych w wyniku działań podjętych w związku z wystąpieniem anomalii.

7. Ukończenie testów

Czynności zamykające testy mają miejsce w momencie osiągnięcia zamierzonego celu, jakim może być np. zakończeni 80% przypadków testowych z wynikiem pozytywnym, przekazanie oprogramowania dla grupy użytkowników, wydanie produktu do masowej sprzedaży.

Należy sprawdzić, czy dane w raportach są zgodne ze stanem faktycznym (np. analizując rejestr defektów). Następnie trzeba opracować końcowy raport z wykonanych przypadków testowych i przekazali go zespołowi projektowemu.

Główne czynności przeprowadzane w ramach ukończenia testów to:

- sprawdzenie, które planowane produkty zostały dostarczone,
- zamknięcie raportów incydentów lub utworzenie zgłoszeń zmian dla tych, które pozostały otwarte,
- udokumentowanie akceptacji systemu,
- dokończenie i zarchiwizowanie testaliów, środowiska testowego i infrastruktury testowej do ponownego użycia w późniejszym terminie,
- przekazanie testaliów do zespołu serwisowego,
- przeanalizowanie doświadczeń by ustalić, jakie zmiany są potrzebne w przyszłych wydaniach i projektach,
- wykorzystanie zebranych informacji do podniesienia dojrzałości testowania.

Jeżeli wytworzony projekt będzie udostępniony nowej grupie użytkowników, warto sporządzić instrukcje korzystania z aplikacji tzw. manual (instrukcja użytkownika). Ważne, aby taki dokument zawierał zrzuty ekranów wraz z opisem kroków, które należy wykonać.

W praktyce często na etapie ukończenia testów organizowane są spotkania, na których zespół podsumowuje swoje działania i wyznacza obszary wymagające poprawy przy okazji dalszych prac.